

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL PRIVALOMŲJŲ DEKORATYVINIŲ AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS
REIKALAVIMŲ**

2002 m. rugsėjo 23 d. Nr. 371
Vilnius

Vykdydamas teisės derinimo priemonių 2002 metų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 300 „Dėl Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė ACQUIS priėmimo programa) teisės derinimo priemonių ir ACQUIS įgyvendinimo priemonių 2002 metų planų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [25-910](#)), priemonę 3.7.4.2.1-T2 ir siekdamas užtikrinti kokybiškos dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos tiekimą į rinką:

1. T v i r t i n u Privalomuosius dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos reikalavimus (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad 1 punktu patvirtinti Reikalavimai įsigalioja 2002 m. gruodžio 1 d.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 371

PRIVALOMIEJI DEKORATYVINIŲ AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS REIKALAVIMAI

Privalomieji dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos reikalavimai (toliau – Reikalavimai) parengti pagal 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvą Nr. 98/56/EB „Dėl prekybos dekoratyvinių augalų dauginamąja medžiaga“, 2000 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą Nr. 2000/29/EB „Dėl apsaugos nuo augalams, augalų produktams ir kitiems objektams kenksmingų organizmų patekimo ir paplitimo Bendrijoje priemonių“.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Reikalavimų tikslas – užtikrinti kokybiškos, neužkrėtos kenksmingais ir karantiniais organizmais dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos paruošimą ir tiekimą į rinką.

2. Reikalavimai yra privalomi fiziniams ir juridiniams asmenims, užsiimantiems dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos dauginimu ir tiekimu į rinką Lietuvos Respublikoje.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Šiuose Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Karantininiai organizmai – visi gyvūnai, augalai, grybai, bakterijos, virusai ir kiti organizmai, bet kokioje vystymosi stadijoje galintys pakenkti patiems augalams bei augaliniams produktams ar užkrėsti augalų augimo vietas, kurių sąrašai patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 315 „Dėl karantininių organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sąrašų patvirtinimo ir 1998 12 28 įsakymo Nr. 321 pripažinimo netekusiu galios“ (Žin., 2000, Nr. [102-3244](#)).

Organizmai, panašūs į virusus (fitoplazmos ir spiroplazmos) – augalų geltliges sukeliančios, ląstelės sienelės neturinčios bakterijos (fitoplazmos), neaugančios dirbtinėse terpėse, ir spiroplazmos, kultivuojamos sintetinėse terpėse.

Viroidai – labai smulkūs infekcijos nešėjai (sudaryti iš ribonukleininės rūgšties (RNR) ir neturintys apvalkalo), kurie dauginasi maitintojo ląstelėje.

Virusai – labai smulkūs infekcijos nešėjai (sudaryti iš nukleininės rūgšties ir turintys apvalkalą), kurie dauginasi maitintojo ląstelėje.

Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymo (Žin., 2001, Nr. [102-3623](#)), Lietuvos Respublikos augalų veislių apsaugos įstatymo (Žin., 2001, Nr. [104-3701](#)) ir Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [113-3285](#)) sąvokas.

III. DEKORATYVINIŲ AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS REIKALAVIMAI

4. Dekoratyvinių augalų dauginamoji medžiaga tiekama į rinką, kai ji atitinka šiuos Reikalavimus.

5. Dekoratyvinių augalų dauginamoji medžiaga tiekama į rinką su dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos tiekėjo (toliau – tiekėjo) išduotu pažymėjimu bei tiekėjo etiketėmis. Tiekėjo išduotame pažymėjime nurodoma: išdavimo data, tiekėjo identifikavimo kodas (remiantis Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro nuostatomis), tiekėjo pavadinimas ir adresas, siuntos numeris, dauginamosios medžiagos bei jos veislės (jeigu nustatoma) pavadinimas, dauginamosios medžiagos kiekis, nuoroda, kad nėra kenksmingų ir karantininių organizmų pažeidimų.

6. Vizualiai vertinant dekoratyvinių augalų dauginamąją medžiagą, neturi būti pastebimi:
 - 6.1. karantininių organizmų pažeidimai;
 - 6.2. kenksmingų organizmų pažeidimai;
 - 6.2. defektai, kurie pablogintų dekoratyvinių augalų dauginamąją medžiagą.
7. Citrusinių dekoratyvinių augalų dauginamoji medžiaga turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - 7.1. turi būti gauta iš patikrintos pradinės dauginamosios medžiagos, kurioje nebuvo rasta jokių vizualiai matomų virusų, panašių į virusus organizmų ar ligų sukeltų pažeidimų požymių;
 - 7.2. pradinė dauginamoji medžiaga turi būti patikrinta, ar joje nebuvo aptikta virusų, į virusus panašių organizmų ar ligų paskutinio vegetacijos ciklo metu;
 - 7.3. skiepūgliai turi būti įskiepyti į viroidams atsparius poskiepius.
8. Gėlių, dauginamų svogūnėliais, dauginamoji medžiaga turi būti gauta tiesiogiai iš medžiagos, kuri auginimo etape buvo tikrinta ir joje nebuvo rasta jokių karantininių ir kenksmingų organizmų arba jų pažeidimų požymių.
9. Dekoratyvinių augalų dauginamoji medžiaga tiekama į rinką, nurodant veislę, jeigu:
 - 9.1. veislė įrašyta į Lietuvos Respublikoje saugomų augalų veislių sąrašą;
 - 9.2. veislė įrašyta į Lietuvos sąlygoms tinkamiausių augalų veislių sąrašą;
 - 9.3. veislė yra visuotinai žinoma.
10. Dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos veislė tiekama į rinką naudojant tą veislės pavadinimą, kuris jai suteiktas vadovaujantis šių Reikalavimų 9 punktu.
11. Šių Reikalavimų 4–10 punktų, išskyrus 6.1 punktą, nuostatos netaikomos dekoratyvinių augalų dauginamajai medžiagai, kuri skirta:
 - 11.1. bandymams ar mokslo tikslams;
 - 11.2. selekciniam darbui;
 - 11.3. genetinės įvairovės išsaugojimui.
12. Žemės ūkio ministro įsakymu nustatytu laikotarpiu gali būti taikomi kitokie, negu nustatyta šių Reikalavimų 4–10 punktuose, išskyrus 6.1 punktą, reikalavimai tam tikrų genčių ar rūšių dekoratyvinių augalų dauginamajai medžiagai, jeigu:
 - 12.1. trūksta šių genčių ar rūšių dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos;
 - 12.2. iš šių genčių ar rūšių gauta dauginamoji medžiaga yra ekonomiškai svarbi valstybės ūkiui.

IV. REIKALAVIMAI DEKORATYVINIŲ AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS TIEKĖJAMS

13. Tiekėjai, tiekdami į rinką dekoratyvinių augalų dauginamąją medžiagą, privalo laikytis minimalių reikalavimų:
 - 13.1. būti registruoti Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre;
 - 13.2. prižiūrėti dauginamosios medžiagos ruošimo kokybę;
 - 13.3. kaupti ir saugoti informaciją apie dauginamosios medžiagos kilmę ir kokybę bei perduoti šią informaciją Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba), kai ši atlieka patikrinimą;
 - 13.4. turi mokėti paimti dauginamosios medžiagos bandinius, atspindinčius dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos siuntos kokybę, ir pristatyti juos į laboratoriją, kuri patvirtintų siuntos kokybę, jeigu vertinant dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos kokybę pastebimi kenksmingų ar karantininių organizmų pažeidimai;
 - 13.5. užtikrinti, kad tiekimo į rinką metu atskiras dauginamosios medžiagos siuntas būtų galima identifikuoti.
14. Jeigu dekoratyvinių augalų dauginamojoje medžiagoje randama karantininių organizmų, užkrėstai dekoratyvinių augalų dauginamajai medžiagai taikomos Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytos fitosanitarinės priemonės.

V. DEKORATYVINIŲ AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS ŽENKLINIMAS

15. Dauginamoji medžiaga laikoma ir tiekama į rinką atskirai pagal rūšis (veisles) siuntomis.

16. Ant dauginamosios medžiagos siuntos pakuočių turi būti ne mažesnė kaip 110 x 67 mm dydžio geltona tiekėjo etiketė.

17. Tiekėjo etiketėje turi būti nurodoma:

17.1. tiekėjo identifikavimo kodas (remiantis Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro nuostatomis);

17.2. tiekėjo pavadinimas ir adresas;

17.3. augalo rūšies (veislės) pavadinimas;

17.4. siuntos numeris;

17.5. dauginamosios medžiagos kiekis.

VI. DEKORATYVINIŲ AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS TIEKIMO Į RINKĄ KONTROLĖ

18. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba tikrina, kaip tiekėjai laikosi šiuose Reikalavimuose nustatytų nuostatų.

19. Jeigu Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos tarnautojai nustato, kad dauginamoji medžiaga neatitinka šių Reikalavimų nuostatų, tiekėjai nedelsdami turi imtis priemonių pašalinti trūkumus arba nutraukti dauginamosios medžiagos tiekimą į rinką.

20. Jeigu tiekėjai ištaiso nustatytus trūkumus ir dauginamoji medžiaga atitinka šių Reikalavimų nuostatas, jiems nebetaikomos jokios priemonės, ribojančios ar draudžiančios dauginamosios medžiagos tiekimą į rinką.

VII. DEKORATYVINIŲ AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS LAIKYMO IR GABENIMO REIKALAVIMAI

21. Dauginamajai medžiagai laikyti ir gabenti turi būti sudaromos tokios sąlygos, kad laikymo ir gabenimo metu nebūtų prarasta jos, kaip dauginamosios medžiagos, kokybė.

VIII. ATSAKOMYBĖ

22. Už dauginamosios medžiagos kokybę, atitinkančią šiuos Reikalavimus, atsakingas tiekėjas.
